

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП

_____ Олег ЛАГОДНЮК

« ___ » _____ 2020

07-01-07S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLABUS

<i>ЮРИДИЧНА РИТОРИКА</i>		<i>LEGAL RHETORIC</i>	
Шифр за ОП	OK 5	Code in Educational Program	
Освітній рівень: <i>бакалаврський (перший)</i>		Educational level: <i>bachelor's (first)</i>	
Галузь знань Право	08	Fields of knowledge Law	
Спеціальність Право	081	Field of study Law	
Освітня програма: Право		Educational Program: Law	

Силабус навчальної дисципліни «Юридична риторика» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Право» спеціальності 081 «Право». Рівне. НУВГП. 2020. 12 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/17216/>

Розробник силабусу: *Якимчук М.Ю., к.пед.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 02 від “22” вересня 2020 року

Завідувач кафедри: *Кафарський В.І., д.ю.н., професор.*

Керівник освітньої програми
к.ю.н., доцент

І.В. Міщук

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ права
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ права: *Цимбалюк В.І., к.ю.н., професор*

СЗ №-4608 в ЕДО.

© Якимчук М.Ю., 2020
© НУВГП, 2020

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Право</i>
Спеціальність	<i>081 Право</i>
Рік навчання, семестр	<i>1, 2</i>
Кількість кредитів	<i>5</i>
Лекції:	<i>30 годин / 2 години</i>
Практичні заняття:	<i>22 години / 12 годин</i>
Самостійна робота:	<i>98 годин / 136 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна / заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

Якимчук Мирослава Юріївна, к.пед.н., доцент кафедри спеціальних юридичних дисциплін

Вікіситет <https://cutt.ly/5f28p7C>

ORCID <http://orcid.org/0000-0002-2371-73-41>

Як комунікувати m.yu.yakymchuk@nuwm.edu.ua

тел. 068-764-11-06

Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Курс є теоретико-практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують комунікативний рівень юриста в професійній діяльності. Сьогодення вимагає від працівника юридичної сфери не лише фахових компетентностей, а й уміння правильно і гарно спілкуватися з колегами, коректно і переконливо вести

дискусію, цікаво і грамотно будувати свій виступ перед аудиторією. Навчити цьому може риторика – наука про закони управління мисленнєво-мовленнєвою діяльністю, тобто про закони, які визначають ефективність цієї діяльності. Адже високий рівень комунікативної компетентності юриста сприяє верховенству права, формуванню і утвердженню правової держави

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Юридична риторика» є поняття, структура, закономірності мовленнєвої комунікації в ході публічних виступів.

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти знань про теоретичні основи риторики та судового красномовства; опанування формами ефективної переконуючої комунікації у нестандартних юридичних ситуаціях; практичне володіння сучасними технологіями публічного мовлення, комунікативного впливу

Використовуються такі методи викладання та технології: навчальна дискусія, моделювання професійного середовища, бесіда, навчальна дискусія, обговорення ситуації, тренінги та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200>

Компетентності

ЗК4 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК6 – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

ЗК7 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями

ЗК8 – здатність бути критичним і самокритичним

ЗК9 – здатність працювати в команді

СК11 – здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти

СК12 – здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції

СК13 – здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

Програмні результати навчання	<i>РН3 – проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел</i> <i>РН4 – формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми</i> <i>РН5 – давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю</i> <i>РН6 – оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему</i> <i>РН10 - Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово, правильно вживати правничу термінологію</i> <i>РН11 – володіти базовими навичками риторики</i> <i>РН17 – працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи</i>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<i>Взаємодія з людьми, грамотність, комунікаційні якості, здатність логічно обґрунтовувати позицію, загальнокультурна грамотність, навички письмового і усного спілкування, налагоджувати контакти з незнайомцями, вміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення, творчі здібності та інші.</i>
Структура навчальної дисципліни	<i>Зазначено нижче в таблиці</i>
Методи оцінювання та структура оцінки	<i>За вчасне та якісне виконання практичних та індивідуальних робіт, здобувач вищої освіти отримує такі обов'язкові бали:</i> <i>Усні та письмові завдання 50 балів</i> <i>Наукова робота 10 балів</i> <i>Всього поточна складова оцінювання: 60</i> <i>Модульна складова оцінювання:</i> <i>Модульний контроль №1 20</i> <i>Модульний контроль №2 20</i> <i>Всього модульна складова оцінювання:40</i> <i>Разом:100</i> <i>Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, написання наукових тез за темою курсу. Тему дослідницької роботи можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.</i> <i><u>Модульний контроль</u> проходитьиме у формі тестування.</i>

У тесті 32 завдання різної складності: рівень 1 – 20 завдань по 0,5 балів (10 балів), рівень 2 – 10 завдань по 0,8 балів (8 балів), рівень 3 – 2 завдання по 1 балу (2 бали). Всього – 20 балів.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів вищої освіти, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти

Для вивчення даного курсу студентам необхідні знання з таких дисциплін – «Історія української культури», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Філософія», «Логіка», «Українська мова за професійним спрямуванням»

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, зокрема і до написання та опублікування наукових тез (статей) з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу («Особливості розвитку комунікативних компетентностей майбутніх юристів», «Методи творчої самореалізації майбутніх юристів», «Зовнішня культура оратора» та інші).

Інформаційні ресурси

1. *Правова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник. К. : Кондор, 2010. 166 с.*
2. *Рогожкін О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна: підруч. для студ. і курсантів юрид. спец.: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-ге, допов. Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. 298 с.*
3. *Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Молдован. К. : Кондор, 2010. 496 с.*
4. *Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. К. : Кондор, 2009. 213 с*

ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)*

Дедлайни та перекладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у

НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnogo-otsiniuvannia-znan/dokumenti>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, здобувач вищої освіти позбавляється подальшого права складати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань здобувачу знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Здобувачу вищої освіти не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Здобувач вищої освіти має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Здобувачі вищої освіти мають можливість перезарахувати результати навчання, набуті на курсах неформальної освіти «Юридична журналістика».

Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час

проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

ДОДАТКОВО

Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*

Щосеместрово здобувачі вищої освіти заохочуються пройти он-лайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем цього курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.

За результатами анкетування здобувачів вищої освіти викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за цією та іншими дисциплінами.

Результати опитування здобувачам вищої освіти надсилають обов'язково.

Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:

<http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja>

<http://nuwm.edu.ua/sp/rezuljtati-opituvannja>

Оновлення*

За ініціативою викладача зміст цього курсу оновлюється щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у галузі риторики.

Здобувачі вищої освіти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно сучасних змін у галузі юридичної риторики. За таку ініціативу здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали.

Навчання осіб з інвалідністю

Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням <http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju>

У випадку навчання таких категорій здобувачів освітній процес цього курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.

Викладач та інші здобувачі цієї освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.

Практики, представники бізнесу, фахівці,

До викладання курсу долучені діючі адвокати, прокурори, юристи та судді.

залучені до
викладання

Інтернаціоналізація *Як знайти статтю у Scopus:*

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

База періодичних видань: <https://www.scimagoir.com/>

* пункти, які обов'язково потрібно заповнити

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекцій 30 год	Прак. 22 год	Самостійна робота 98 год
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН3		
Проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Розвивати вміння пошуку інформації, її аналіз і виокремлення основних постулат. Підготувати виступ з подальшою презентацією перед аудиторією.	
Методи та технології навчання	Мінілекції, презентації, тренінги, обговорення, навчальна дискусія	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура бібліотечні фонди, комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 8 балів		
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН4		
Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Створювати та оформляти власні виступи. Аналізувати власну поведінку і поведінку своїх однокурсників під час виступів, дискусій на заняттях і сформулювати актуальні для них рекомендації.	
Методи та технології навчання	Міні-лекції, презентації, тренінги, обговорення, моделювання професійного середовища	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, зал судових засідань, програмне забезпечення	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 12 балів		
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН5		
Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати коментар захисника для представників ЗМІ щодо судової справи, поданої викладачем. Створити власну вступну промову прокурора стосовно поданої справи викладачем. Підготувати та виголосити повідомлення на одну із запропонованих тем. Підготуватися до судових дебатів за запропонованою викладачем фабулою.	
Методи та технології навчання	Бінарні лекції, тренінги, обговорення, моделювання професійного середовища, евристична бесіда	
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, зал судових засідань, програмне забезпечення	
За поточну (практичну) складову оцінювання - 10 балів		За модульний (теоретичний) контроль знань (РН3, РН4, РН5), модуль 1 - 20 балів
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН6		
Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему		
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати захисну промову та створити аудіо запис для подальшого риторичного аналізу перед аудиторією. Написати науково-популярне повідомлення: «Доказування у судовій промові. Секрети видатних риторів». Добирати ілюстрації до нього (фото- і відеоматеріали, уривки з художніх і публіцистичних текстів).	
Методи та технології навчання	Бінарні лекції, тренінги, обговорення, моделювання професійного середовища, евристична бесіда	

Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, зал судових засідань, програмне забезпечення
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН10	
Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово, правильно вживати правничу термінологію	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати та презентувати промову на 5-7 хв, розкривши одну з проблем сучасного права.
Методи та технології навчання	Мініконференція, обговорення, творчо-пошуковий метод, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, графічні засоби
За поточну (практичну) складову оцінювання - 10 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН11	
Володіти базовими навичками риторики	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Підготувати текст промови (на окремому аркуші паперу) про проблеми свого фаху, використовуючи логічну аргументацію. Зробіть висновки, які проблеми мовної культури майбутнього юриста
Методи та технології навчання	Мініконференція, обговорення, творчо-пошуковий метод, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, графічні засоби
За поточну (практичну) складову оцінювання - 10 балів	
РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ – РН17	
Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи	
Види навчальної роботи студента (що студенти повинні виконати)	Напишіть групове есе (4-5 осіб) на тему «Судова етика в сучасній Україні: виклики і перспективи». Презентуйте його перед аудиторією
Методи та технології навчання	Мініконференція, обговорення, творчо-пошуковий метод, ситуаційні дослідження
Засоби навчання	Мультимедіа-, проекційна апаратура, графічні засоби
За поточну (практичну) складову оцінювання - 5 балів	За модульний (теоретичний) контроль знань (РН6, РН10, РН11, РН17), модуль 2- 20 балів
Усього за поточну (практичну) складову оцінювання, балів	
60	
Усього за модульний (теоретичний) контроль знань, модуль 1, модуль 2, бали	
40	
Усього за дисципліну	
100	

*для екзаменаційних дисциплін співвідношення поточного (практичного) та модульного (підсумкового) контролів - 60 та 40

ЛЕКЦІЙНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Тема 1. Сутність риторики як науки і навчальної дисципліни			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: Риторика: искусство говорить свободно и убедительно / Вольфганг Ментцель. 5-е изд., стер. М. : СпартБук, 2011. 132 с. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400с	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 4			
Опис теми	Предмет, мета та завдання курсу. Сутність і компоненти поняття «риторична формула». Зв'язок риторики з іншими науками. Основні поняття класичної риторики. Основні розділи класичної риторики. Риторичні закони (концептуальний закон, закон моделювання аудиторії, тактичний закон, мовленнєвий закон, закон ефективної комунікації, системно-аналітичний закон)		
Тема 2. Історичні етапи розвитку риторики			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 1	Література: Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400с Мацько Л., Мацько О. Риторика Стародавньої Греції і	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 4			

		Стародавнього Риму. <i>Дивослово</i> . 2002. № 1. С.33-40. Куньч З. Й. Українська риторика: історія становлення і розвитку: навч. посіб. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Л.: Вид-во Львів. політехніки, 2011. 248 с.	
Опис теми	Періодизація риторики. Риторика Стародавньої Греції (Демосфен, Сократ, Платон, Аристотель). Риторика у Стародавньому Римі (Цицерон, Гай Юлій Цезар, Квінтіліан). Видатні вітчизняні ритори (Іван Вишенський, Григорій Сковорода). Риторика в Києво-Могилянській академії (Інокентій Гізель, Лазар Баранович, Стефан Яворський, Феофан Прокопович). Українська риторична спадщина XIX-XXI ст.		
Тема 3. Публічне мовлення та його специфіка			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 1	Література: Каньоса П. С. Риторика: навч. посіб.; Кам'янець Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Звoleyко Д. Г., 2011. 207 с Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів / ред. Н.П. Осипова. Х.: Одісей, 2007. 144 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 3			
Опис теми	Якісні характеристики публічного мовлення. Голос. Тренування голосу. Пауза. Дикція. Інтонація. Поза, жести, міміка людини під час мовлення. Невербальна риторика як система знаків. Вплив публічного мовлення на поведінку людини, його значення в юридичній діяльності.		
Тема 4. Культура мови			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів / ред. Н.П. Осипова. Х.: Одісей, 2007. 144 с. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 3			
Опис теми	Поняття культури мови. Функції мови. Культура мови: лексична культура, граматична правильність, орфоепічна правильність, виразність. Спілкування як механізм взаємодії людей. Культура мовлення у професійній діяльності		
Тема 5. Види красномовства			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів / ред. Н.П. Осипова. Х.: Одісей, 2007. 144 с. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 4			
Опис теми	Основні види (жанри) ораторського мистецтва. Соціально-політичне красномовство. Академічне красномовство. Соціально-побутове красномовство. Рекламне красномовство. Види публічних виступів.		
Тема 6. Підготовка до публічного виступу			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів / ред. Н.П. Осипова. Х.: Одісей, 2007. 144 с. Голуб Н. Б. Риторика у вищій школі: монографія. Національний педагогічний ун-т ім. Михайла Драгоманова. Черкаси: Брама-Україна, 2008. 400с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 10			
Опис теми	Зміст, структура та основні вимоги до публічного виступу. Фігури мовлення. Редагування підготовленого тексту. Зовнішня культура оратора. Методи запобігання хвилюванню під час виступу. Вивчення надрукованих промов і тренування пам'яті. Попередня підготовка до промови. План промови. Вступ. Головна частина. Міркування. Закінчення виступу.		
Тема 7. Мистецтво спору (полеміки)			
Результати навчання	Кількість годин: лекції – 2 практ. - 2	Література: Ораторське мистецтво: навчальний посібник для студентів юридичних спеціальностей вузів / ред. Н.П. Осипова. Х.: Одісей, 2007. 144 с. Ораторське мистецтво: Навчальний посібник для студентів вищ. навч. закл. юрид. спец. Видання друге /Н.П. Осипова, В.Д. Воднік, Г.П. Клімова та ін. За ред. професора Н.П. Осипової. Х.: Одісей, 2006. 144 с. URL: http://kizman-tehn.com.ua/wp-content/uploads/2017/09/Osipova-Oratorske-mistetstvo-2006.pdf	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
РН 11			
Опис теми	Поняття спору. Форма проведення спору. Поведінка учасників спору. Основні вимоги культури спору. Правильне оперування поняттями у спорі. Мистецтво відповідати на		

запитання. Праця оратора над собою. Зовнішня культура оратора. Контакт з аудиторією. Врахування особливостей аудиторії

Тема 8. Юридичне красномовство як різновид ораторського мистецтва

Результати навчання РН 10	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 1	Література: Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Молдован. К. : Кондор, 2010. 496 с. Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. К. : Кондор, 2009. 213 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Поняття судової риторики. Виникнення судової риторики. Види доповідей. Загальна характеристика судової промови. Особливості підготовки судової промови та її структура. Основні етапи підготовки до виступу. Використання риторичних засобів у судовій промові. Логічна обґрунтованість та її значення для судової промови. Композиційна стрункість		

Тема 9. Підготовка судової промови

Результати навчання РН 6	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 1	Література: Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Молдован. К. : Кондор, 2010. 496 с. Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. К. : Кондор, 2009. 213 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Поняття та предмет судової промови. Засади судової промови. Функції судової промови. Види судових промов. Репліки. Збирання матеріалу, його аналіз, систематизація. Письмова підготовка судової промови. Характеристика судової аудиторії. Спілкування із судовою аудиторією. Словесна наочність		

Тема 10. Судове мовлення як процес

Результати навчання РН 11	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 1	Література: Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Молдован. К. : Кондор, 2010. 496 с. Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. К. : Кондор, 2009. 213 с. Лузік Е.В., Ільїна Т.В. Риторика: майстерність переконання: Навч. посібник. К. : НАУ, 2005. 83с	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Поняття судового мовлення. Особливості судової промови. Судові дебати. Характеристика судової аудиторії. Етика судового оратора. Доказ у публічному виступі. Спростування. Пред'явлення доказів у судовій промові. Логічні основи судового мовлення. Правила і помилки висунення тези, аргументації і демонстрації		

Тема 11. Полеміка в діяльності юриста. Роль та значення полеміки в судовому слідстві

Результати навчання РН 10	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 1	Література: Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / В. В. Молдован. К. : Кондор, 2010. 496 с. Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. К. : Кондор, 2009. 213 с	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Полемічний початок судового допиту. Основні принципи судового розгляду – безпосередність, усність і безперервність. Види судового допиту (основний, повторний, додатковий) та методи проведення допиту (прямий, перехресний, шаховий). Характеристика риторичної стратегії допиту обвинуваченого, свідків, потерпілих, експерта		

Тема 12. Судовий допит. Основні принципи судового розгляду

Результати навчання РН 5	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 1	Література: Правова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник. К. : Кондор, 2010. 166 с. Рогожкін О. В. Риторика: загальна, судова, оперативна: підруч. для студ. і курсантів юрид. спец.: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Вид. 2-ге, допов. Донецьк: Донецький юридичний інститут МВС України, 2012. 298 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Види судового допиту. Допит обвинуваченого. Допит свідків. Послідовність допиту свідків. Допит потерпілого. Допит експерта. Допит експерта в суді та під час попереднього слідства: порівняльний аналіз		

Тема 13. Судові дебати: комунікативний аспект. Підготовка судового ратора до виступів, техніка, культура та етика судових дебатів

Результати навчання	Кількість годин:	Література: Судова риторика: навчальний посібник для студентів вузів / В.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200

PH 17	лекції – 2 прак. - 1	В. Молдован. К. : Кондор, 2010. 496 с. Сучасна ділова риторика: навч. посіб. / О. Б. Олійник. К. : Кондор, 2010. 166 с.	
Опис теми	Відмінність судового мовлення від інших видів публічного мовлення. Суть, зміст та структуру судових дебатів. Етапи підготовки оратора до виступів у судових дебатах: досудовий; під час судового слідства; кінцевий (завершальний). Технікою судових дебатів. Культура й етика судових дебатів. Вимоги до етичного поведіння оратора в судових дебатах		
Тема 14. Промова державного обвинувача			
Результати навчання PH 5	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 2	Література: Олійник О. Б. Прокурорська риторика: підручник для студентів вузів. К.: Алерта, 2008. 304 с Олійник О. Професійна риторика прокурора на етапі попереднього слухання справи. <i>Юриспруденція: теорія та практика</i> . 2009. № 11. С.2-7. Олійник О.Б. Риторика прокурора у судових дебатах. Обвинувальна промова. <i>Юриспруденція: теорія та практика</i> . 2009. № 12. С.2-8. 259	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Прокурорська риторика: різновиди та структура. Зміст і побудова обвинувальної промови. Вступна частина промови. Виклад програми виступу. Виклад фактичних обставин злочину (фабула справи). Способи викладу фактичних обставин справи. Аналіз і оцінка зібраних у справі доказів. Обґрунтування кваліфікації злочину. Характеристика особи підсудного. Необхідна оборона. Співучасть. Обґрунтування пропозиції про міру покарання, цивільний позов. Аналіз причин і умов, що сприяли вчиненню злочину. Риторика прокурора у судових дебатах. Заключна частина промови. Репліка прокурора. Промова прокурора при відмові від обвинувачення		
Тема 15. Захисна промова			
Результати навчання PH 5	Кількість годин: лекції – 2 прак. - 2	Література: Риторика загальна та судова: Навч. посіб. / С.Д. Абрамович, В.В. Молдован, М.Ю. Чикарькова. URL : https://lawbook.online/page/ritorika/ist/ist-23--idz-ax296.html Юридична риторика: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вузів / О. Б. Олійник, В. В. Молдован. К. : Кондор, 2009. 213 с.	https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=200
Опис теми	Поняття та зміст захисної промови адвоката. Вступна частина захисної промови. Обґрунтування кваліфікації злочину. Характеристика особи підсудного. Міркування про цивільний позов, міру покарання. Заключна частина захисної промови. Репліка адвоката. Альтернатива у захисній промові		

Лектор
к.пед.н., доцент кафедри

М.Ю. Якимчук